

Aspecte actuale ale dezvoltării clasei muncitoare, ale creșterii și perfecționării rolului ei social în țara noastră — dezbateri — Academia „Ștefan Gheorghiu”

Institutul de științe politice și de studiere a problemei naționale al Academiei „Ștefan Gheorghiu”, a organizat în ziua de 28 aprilie 1978 dezbaterile științifice: *Aspecte actuale ale dezvoltării clasei muncitoare, ale creșterii și perfecționării rolului ei social în țara noastră*. Au participat activiști de partid și de stat, cadre didactice, cercetători, doctoranzi.

Dezbaterile a fost deschisă de prof. univ. dr. Vasile Nichita, directorul Institutului de științe politice și de studiere a problemei naționale. În cuvântul său introductiv a arătat că dezbaterile se înscrie pe linia abordării complexe — în lumina recentelor documente ale partidului nostru, îndeosebi ale Conferinței naționale a P.C.R. din decembrie 1977 și ale Plenarei Comitetului Central al P.C.R. din martie 1978 — a principalelor mutații de ordin cantitativ și calitativ ce au loc în structura clasei muncitoare din România în anii construcției socialiste și în mod deosebit în etapa făuririi societății socialiste multi-lateral dezvoltate, în exercitarea rolului ei de forță socială conducătoare în societate.

Din această perspectivă se impune caracterizarea contribuției partidului nostru, a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, prin cadrul instituțional creat, privind direcțiile și modalitățile de afirmare a rolului conducător al clasei muncitoare. În raport cu dinamica actuală a clasei muncitoare, cu măsurile luate de partid, vizînd realizarea autoconducerii muncitorești și autogestiuunii se impune concentrarea atenției cercetării științifice asupra oamenilor muncii din întreprinderi, asupra rolului și funcțiilor colectivelor de oameni ai muncii din întreprinderi.

În intervenția sa, tovarășul Andrei Vela, secretar al Comitetului județean Caraș-Severin al P.C.R. s-a referit la importanța activității ideologice ca factor al dezvoltării con-

științei clasei muncitoare. Experiența Comitetului județean Caraș-Severin al P.C.R. arată — a subliniat vorbitorul — că într-un fel reacționează față de activitățile politico-ideologice și culturale un muncitor provenit dintr-o veche citadelă industrială ca Reșița, în alt fel un muncitor tînăr provenit din mediul rural și, de asemenea, în alt mod un muncitor navetist care înfrunsește influențele contradictorii ale apartenenței sale la un dublu mediu social: cel urban-industrial și cel rural-agricol. Asemenea condiții eterogene impun obligații de natură să demonstreze complexitatea activității ideologice în vederea ridicării nivelului de conștiință al muncitorilor.

Tovarășul Anca Pascu, activistă la Comitetul județean Prahova al P.C.R. a subliniat — în intervenție — că în condițiile specifice ale județului Prahova, ale complexității economico-sociale a acestuia, problemele noi, de o deosebită valoare teoretică și practică, cuprinse în documentele Plenarei C.C. al P.C.R. din martie a.c. cu privire la autoconducerea muncitorească și autogestiunea economico-financiară, au un cîmp larg de aplicare și un teren propice pentru o rodnică manifestare a inițiativei oamenilor muncii. Acest lucru a fost pus în evidență prin cîteva aspecte care relevă rolul clasei muncitoare în conducerea cu competență a procesului de trecere la utilizarea indicatorilor noi, de eficiență, care permit o largă mobilizare a tuturor rezervelor din unitățile economice ale județului.

Conf. dr. Marin Nedelea, activist al C.C. al P.C.R. a abordat o serie de probleme teoretico-metodologice legate de conceptul de clasă muncitoare în condițiile societății noastre. Pronunțîndu-se pentru o viziune dinamică asupra acestui concept în condițiile contemporane, autorul a arătat că, paralel cu creșterea numerică a detașamentelor ei de bază, cu apariția unor noi detașamente sau categorii muncitorești în diverse ramuri

ale economiei, are loc o lărgire a granițelor sociale ale clasei muncitoare în condițiile socialismului, prin trecerea de fapt a unor categorii de oameni ai muncii în rândurile acesteia, prin schimbarea situației lor obiective. Concluzia autorului este că, încă de acum clasa muncitoare a societății socialiste înglobează toate categoriile de oameni ai muncii care acționează nemijlocit împreună și alături de muncitori, în procesul de producție din unitățile economice respective (implicit intelectualitatea tehnică din producție).

Tovarășul Stoica Dumitru, șef de secție la Comitetul județean Vilcea al P.C.R., a abordat, în intervenția sa, corelația dintre dezvoltarea în ritm înalt a forțelor de producție, a industriei în profil teritorial și schimbările însemnate produse în structura socială a județului Vilcea. Trecerea unei părți însemnate a țărânilor în categoria muncitorilor, integrarea noilor contingente în rândurile clasei muncitoare, constituie probleme importante ale mobilității sociale, omogenizării sociale a județului, fenomene care necesită o aprofundare permanentă prin studii și cercetări noi.

Cresterea și perfecționarea rolului social al clasei muncitoare — a arătat prof. univ. dr. Carol Niri, de la Academia „Ștefan Gheorghiu” — se realizează în condițiile puternicei mobilități sociale a societății noastre. În consecință, în perioada actuală și de perspectivă se conturează tot mai pregnant unele tendințe și procese ce se vor impune gândirii politice și practicii politice: amplificarea și diversificarea formelor de colaborare între toate categoriile sociale ale societății noastre, exigențele mult sporite față de pregătirea profesională, politico-ideologică a clasei muncitoare; extinderea „granițelor sociale” ale clasei muncitoare.

Tovarășul Lazăr Băciucu, secretar al Comitetului județean Buzău al P.C.R., s-a referit la evoluția noilor detașamente de muncitori, pe principalele ramuri industriale ale județului, la ridicarea nivelului tehnic al producției care impune perfecționarea pregătirii profesionale, lărgirea orizontului de cunoștințe culturale, științifice, tehnice, economice, organizatorice și politice ale noilor grupe ale clasei muncitoare care s-au format și se formează „din mers”.

Dr. Honorina Cazacu, cercetător științific principal la Centrul de cercetări sociologice — București, s-a referit la raportul dintre general, particular și individual în exercitarea unor funcții ale clasei muncitoare.

Între funcția ca atribut general al clasei muncitoare și roluri ca activități individuale variate și multiple îndeplinite de membrii clasei se interpun cu necesitate verigi, nivele intermediare de exercitare a funcției. Cu cât

aceste nivele intermediare sînt mai variate, cu atât se realizează mai eficient trecerea de la general (funcția clasei) spre individual (rolurile concrete ale membrilor clasei) și invers. Din acest punct de vedere, analiza funcțiilor de proprietar și conducător al clasei muncitoare din țara noastră relevă că etapa pe care o parcurgem se caracterizează prin crearea unor forme, verigi intermediare care concretizează aceste funcții generale, le fac accesibile la nivelul membrilor săi.

În intervenția prof. dr. docent Constantin Ionescu și dr. Oscar Hoffman, cercetător științific principal la Centrul de cercetări sociologice s-a abordat problema locului și rolului clasei muncitoare ca forță socială conducătoare în procesul de omogenizare socială, în mod particular, raportul dintre dispariția treptată a claselor sociale și a deosebirilor sociale esențiale dintre munca fizică și cea intelectuală, pe de o parte, și creșterea rolului conducător al clasei muncitoare, pe de altă parte. Fiind legată de ramurile economice de bază, în care revoluția tehnico-științifică își face în primul rînd simțite efectele sale, clasa muncitoare devine tot mai mult legată de un conținut superior al muncii, fapt care — la rîndul său — întărește rolul său de principală producătoare de valori materiale, de promotor al progresului social și economic al țării.

Aducînd argumente în sprijinul concepției dinamice asupra clasei muncitoare din țara noastră, Ana Bazac, asistent universitar la Institutul Politehnic București s-a referit, în intervenția sa, la două procese convergente din sinul clasei muncitoare: lărgirea și diversificarea acesteia, fenomene care contribuie în felul lor la realizarea omogenizării sociale.

În intervenția sa, dr. Gheorghe Berescu, cercetător științific principal la Institutul de științe politice și de studiere a problemei naționale, s-a referit la umanismul și spiritul revoluționar în conștiința și activitatea clasei muncitoare. Umanismul acesteia rezultă din esența concepției sale despre lume, din înțelegerea sa activitate de edificare a unei ordini sociale noi, în care omul să poată să-și afirme personalitatea. Autorul a precizat trăsăturile spiritului revoluționar al clasei muncitoare, care se manifestă în principal în procesul muncii.

Lector univ. Marin Trăistaru de la Institutul Politehnic București, s-a referit la rolul clasei muncitoare în procesul dezvoltării democrației și afirmării plenare a autoconducerii sociale. În lumina științei politice marxiste rezultă că dialectica democrației socialiste reclamă o cit mai largă dezvoltare a inițiativelor independente a muncitorilor, a tuturor celor ce muncesc, manifestarea practică și afirmarea pe scară largă a autoconducerii

muncitorești care semnifică că arta de a conduce se dobîndește prin experiență.

Constantin Nica, cercetător științific la Institutul de științe politice și de studiere a problemei naționale a abordat caracteristicile mai importante, elementele calitative noi ale exercitării rolului clasei muncitoare: carac-

terul multilateral al rolului conducător al clasei muncitoare; autoconducerea și auto-gestiunea ca instituție socialistă nouă în sistemul democrației noastre economice.

În încheiere, prof. univ. dr. Vasile Nichita a apreciat utilitatea dezbaterii.

Aurelian Moise

Sociologie și dezvoltare — dezbateri științifice

Potrivit programului de lucru pe anul 1978, Secția de sociologie a Academiei de Științe Sociale și Politice și Comitetul național de sociologie au organizat în ziua de 2 iunie 1978 dezbaterile științifice cu tema: *Sociologie și dezvoltare*.

Constituind un fel de „repetiție generală” a problematicei care urmează să fie abordată de specialiștii români în comunicările trimise celui de-al IX-lea Congres mondial de sociologie ce se va desfășura, între 14—19 august a.e. în Suedia (la Uppsala), reuniunea a avut ca obiectiv principal analiza rezultatelor cercetărilor sociologice desfășurate în țara noastră în lumina Programului partidului, pe problemele care se înscriu în tematica Congresului. Purtînd amprenta unui pronunțat caracter de lucru, dezbaterile a prilejuit trecerea în revistă a contribuțiilor științifice românești pentru Congres, elaborate de membri individuali sau de unitățile de cercetare și de învățămînt și — pe această bază — a putut oferi criterii de analiză riguroasă a conținutului și valorii științifice a comunicărilor, prin selecția acestora și a punctelor de vedere ce vor fi susținute în cadrul lucrărilor Congresului mondial ca și recomandarea lor pentru diferite grupe de lucru organizate la Uppsala.

Trebuînd inițial să se desfășoare în cadrul unei ședințe plenare și a 3 secțiuni, dat fiind caracterul său operativ și numărul mai restrîns de participanți, dezbaterile a reunit — în urma ședinței plenare — în cadrul unei singure secțiuni pe toți participanții, oferind, totodată, un cadru unic de discuții și intervenții pe marginea comunicărilor prezentate, în scopul definitivării lor. Reuniunea a fost prezidată de H.H. Stahl — președintele secției de sociologie a A.S.S.P., St. Costea — secretar științific al secției, I. Iordăchel — redactor șef adjunct al revistei „Viitorul social”,

I. Drăgan, director al Centrului de cercetări sociologice București și V. Miftode — Iași.

În cadrul ședinței plenare au luat cuvîntul mai mulți participanți: Ovidiu Bădina (*Societatea socialistă multilateral dezvoltată — un concept românesc asupra etapelor dezvoltării socialiste*) s-a axat în comunicarea sa asupra a două idei: necesitatea obiectivă a trecerii la socialism și revoluția socialistă ca proces concret de durată impunînd etapele transformării revoluționare a societății și făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate. Oferind o interpretare amănunțită a concepției românești asupra dezvoltării, așa cum reiese ea din documentele de partid și de stat cu privire la făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate, O. Bădina a evidențiat, totodată, direcțiile de acțiune promovate de P.C.R. în scopul edificării etapei actuale de dezvoltare a țării noastre. Gustav Erdei (*Natura contradicțiilor în socialism și modul de rezolvare a acestora*) a plecat de la concepția secretarului general al P.C.R., tovarășul Nicolae Ceaușescu și de la dezbaterile românești asupra naturii și formelor de manifestare a contradicțiilor sociale. Abordînd caracterul obiectiv și specific al contradicțiilor, domeniile de manifestare și căile de rezolvare pe baza corelației obiectiv-subiectiv, autorul a subliniat necesitatea unei analize riguroase științifice care să ia în considerare atît rolul generator de contradicție a unor fenomene și procese sociale, cît și importanța cunoașterii cauzelor și condițiilor lor de apariție, pentru ca pe această bază să se poată lua măsuri optime de rezolvare.

Constantin Ionescu (*Structura și tendințele procesului de omogenizare socială în România socialistă*) a abordat în comunicarea sa probleme privind esența, factorii, contradicțiile și direcțiile de acțiune în domeniul

omogenizării sociale din țara noastră. Considerând rolul revoluției tehnico-științifice care acționează asupra omogenizării prin intervenția sa asupra procesului social, conștiinței sociale și contradicției dintre munca fizică și intelectuală, autorul a evidențiat, totodată, importanța culturii socialiste ca factor de mobilitate socială, dialectica creației culturale — asimilare culturală și influența ei asupra omogenizării.

Ion Iordăchel (*Dezvoltarea planificată și dinamica structurilor sociale ale României socialiste*) a prezentat posibilitățile și necesitățile analizei dezvoltării sociale prin metoda indicatorilor sociali. Subliniind aspecte cum ar fi: condiționarea dezvoltării sociale asupra dinamicii proceselor sociale, rolul planificării economico-sociale, stratificarea și omogenizarea socială, structura statistică și sociologică a societății, configurația structurilor sociale în perspectivă, vorbitorul a evidențiat necesitatea utilizării unui set complex de indicatori tehnico-economici care să ia în considerare diferitele aspecte ale dezvoltării și planificării sociale.

Petre Pânzaru (*Autoconducerea și participarea în sistemul democrației socialiste din România*) s-a bazat în comunicarea sa pe mai multe ipoteze și principii teoretico-metodologice elaborate în cadrul unor contribuții românești asupra dezbaterii problemei avute în vedere. Referindu-se la rolul factorilor de decizie în dinamica structurilor sociale și politico-instituționale, la tensiunile dialectice dintre centralism-democrație și planificare-democrație, la aspectele calitative și cantitative ale participării și la aportul cercetării sociologice, psiho-sociologice și politice la creșterea performanței cercetărilor asupra autoconducerii, autorul a considerat că procesul de autoconducere și participare nu trebuie fetișizat sau privit ca un model de oferit cuiva, ci derivă din particularitățile distincte ale experienței românești.

Ion Drăgan, Nicolae Radu (*De la democratizarea culturii la democrația culturii: participarea maselor populare la creația culturală în România*), pornind de la evaluarea realităților culturale românești, a preocupărilor culturale, au subliniat necesitatea precizării conceptului de democrație a culturii, mai operațional — în concepția autorilor — decît cel de democratizare culturală, abordînd pe rînd: relația consum cultural — creație culturală, personalitate — democrație culturală, dezvoltare socială — democratizare, accesul maselor la cultură în calitate atît de beneficiare și consumatori de cultură cît și de participante la edificarea culturală, căi de stimulare a participării la cultură. Punînd în evidență concepția politicii culturale promovate de partidul nostru și considerînd cultura ca o

formă de participare a maselor la edificarea noului societăți, autorii s-au referit, totodată, la experiența festivalului de masă „Cîntarea României”.

H.H. Stahl (*Cercetarea sociologică și practica socială în România*) a relevat însemnătatea contribuției școlii românești de sociologie pe plan internațional, tendințele învățămîntului și practicii sociologice la noi în legătură cu concepția echipelor interdisciplinare ca premisă a actualei forme de organizare ce reunește învățămîntul, cercetarea și practica socială și a întemeierii unei largi rețele de centre specializate în cercetare și învățămînt la noi în țară.

Ștefan Costea (*Valorificarea intensă a resurselor proprii — factor decisiv al dezvoltării economice și sociale*) a prezentat în comunicarea sa următoarele probleme: necesitatea eforturilor teoretice dedicate definirii conceptului de dezvoltare, abordarea istorică a conceptului de dezvoltare, concepția materialist-istorică ca bază teoretico-metodologică de interpretare a dezvoltării social-economice, esența, caracterul și finalitățile dezvoltării în societatea contemporană, căile de soluționare, strategiile și eforturile proprii de dezvoltare la noi în țară prin resurse proprii, semnificațiile naționale și internaționale ale contribuției românești în domeniul dezvoltării și planificării sociale.

Marin Vladimir (*Participarea tineretului la decizie și conducere în România socialistă*) a subliniat importanța teoretică și practică a abordării problemei participării tineretului, relevînd aspectele specifice ale concepției P.C.R. cu privire la înțelegerea și rezolvarea problematicei tinerii generații, referindu-se la locul și rolul tineretului în societate, condițiile asigurării participării tinerilor la decizie, condițiile obiective și subiective ale integrării tinerilor în viața socială, omogenizarea și statutul social-politic al tineretului în contextul făuririi unității moral-politice a poporului.

În continuarea dezbaterii organizate de A.S.S.P., participanții s-au reunit în cadrul unei singure secții care a sintetizat contribuții din domeniile particulare ale tematicii generale a Congresului mondial de sociologie.

Teodor Pop, Ecaterina Deliman (*Democratizarea pieței sociale — expresie a rezolvării echitabile a problemelor sociale și naționale*), referindu-se la județul Bihor, au pus în lumină realizarea consecventă a problemelor naționale de către partidul nostru, prin prezentarea unor realizări și inițiative de la nivelul județului cu privire la asigurarea unor condiții echitabile de viață și de muncă și a accesului naționalităților conlocuitoare la acti-

vitătea social-politică și prin evidențierea organizării unor acțiuni de către Consiliul județean al oamenilor muncii de naționalitate maghiară.

Florin Ciotea, Pompei Belciug (*Transformarea socială și socializare politică în România*), pe baza unei investigații desfășurate la Tg. Mureș, au analizat criteriile de evaluare a eficienței educației politice socialiste și funcțiile educației și socializării politice, subliniind, în acest scop, raporturile dintre sistemul educației socialiste permanente, sistemul (subsistemul) educației politice și sistemul politic al societății ca și modalitățile de depistare și rezolvare a unor disfuncții și contradicții.

Ana Bazac (*Participarea directă în sistemul autoconducerii muncitorești*) a definit sensurile și semnificațiile noțiunii de autoconducere muncitorească, evidențiind caracterul său dinamic și premisele sale istorice, raporturile ei cu scientizarea conducerii în ansamblu, cu etatismul și scoțind în evidență limitele obiective și subiective ale conducerii colective.

Ioan Matei (*Sistematizarea teritoriului și localităților în desfășurarea proceselor de dezvoltare*) a considerat caracteristicile sistematizării teritoriale ca o componentă a planificării globale, rolul ei în ansamblul politicii de dezvoltare socială a țării noastre, tradițiile existente la noi printr-o concepere a raportului rural-urban, oprindu-se, pe larg, asupra generalizării acțiunii de sistematizare pe orizontală și verticală și asupra necesității unei abordări integrate, sociologice și urbanistice în acest domeniu.

Acușin Cazacu (*Educație, reproducere socială, progres social*) a pornit de la teoria reproducerii sociale a lui Bourdieu ca teorie de tip pozitivist și epistemologic ca teorie sociologic „închisă” și a construit un model propriu condițiilor existente la noi în țară, în care analiza mecanismului instituțional e complementară explicării raporturilor dintre sistemul de învățământ, cercetare, producție (ca nou mod de inovare socială), geneza personalității umane și relațiile dintre clasele și categoriile sociale.

Pompliu Grigorescu (*Urbanizare și migrație*) s-a referit la modalitățile prin care dezvoltarea urbană influențează asupra migrației și la specificul procesului migrațional în țara noastră. Determinând cauzele și condițiile favorizatoare, autorul s-a oprit, totodată, la problemele „mobilității distributive” și celei sociale și la particularitățile fenomenului de „iradiere” urbană.

Fred Mahler (*Integrarea școlii cu producția și cercetarea în perspectiva schimbărilor în viitoarele statusuri și roluri ocupaționale și sociale*), prin considerarea faptului că evo-

luția raporturilor dintre învățământ, cercetare, producție transformă rolul reproductiv al școlii, iar aceasta determină mutații în statusurile și rolurile subiecților, a arătat importanța noii concepții românești asupra școlii și producției ca și a conceptualizării relației dintre educație și structurile sociale, în legătură cu noțiunea de personalitate de bază.

V. Miftode, A. Carpinschi (*Dinamica urbanizării și modernizării într-o perspectivă a spațiului social*) a evaluat ideea conform căreia nu întotdeauna funcționalitatea urbană corespunde celei rurale, creindu-se uneori premise contradictorii în raporturile lor, de unde și necesitatea unei promovări mai active a principiului complementarității funcționale, prin elaborarea unor modele specifice, tipologic-funcționale care să sprijine acțiunea de conservare a valorilor satului românesc.

Gh. Cordoș (*Omogenizare și eterogenitate în funcțiile de structură națională*) a relevat, pe baza unor investigații științifice și ca replică dată unor concepții naționaliste, străine de realitățile țării noastre, noile condiții de viață și de muncă ale naționalităților conlocuitoare, propunând ideea realizării unui indicator global al calității vieții care să reliefeze aceste condiții.

Georgehe Nicolae, Georgeta Nicolae (*Eveniment natural și interpretare culturală*) au abordat, în comunicarea lor, aspecte privind reacțiile general-umane și semnificația culturală dată de colectivitățile umane unor evenimente naturale și au ilustrat, în mod concret, aceste idei, prin referire la cazul orașului Zimnicea ca una dintre localitățile cele mai afectate de cutremurul catastrofal din 4 martie și în cadrul căreia renovarea urbană exercită influențe semnificative asupra comportamentelor și conduitei locuitorilor.

Dorel Abraham (*Dimensiuni ale cercetării zonale a localităților*) a prezentat o metodologie „cadru” în cercetarea zonală cu ajutorul căreia o zonă poate fi abordată ca un concept socio-spațial. Evaluind utilitatea identificării unor probleme ale sistemelor zonale cu ajutorul metodei grafurilor, autorul a subliniat rolul euristici și predictiv a unui asemenea model de cercetare zonală.

Cătălin Mamali (*Rol-statusul protecat și dialectica relației personalitate-structură socială la rândă generație*) a analizat posibilitățile de abordare teoretică a rol-statusului, utilitatea aplicării lui în cazul persoanei, grupului și colectivităților sociale și rolul său în explicarea unor fenomene ca participarea tinerețului la viața socială. În acest sens, a subliniat semnificația unor noțiuni ca: rețea de statusuri, succesiunea rol-statusurilor, status crucial, transcendere de la status la rol ș.a.m.d.

Maria Lăroiescu (*Aspecte ale diagnozei sociale în cercetarea sociologică românească*)

contemporană), prin definirea diagnozei ca o cale de descifrare a unor situații latente exprimabile prin simptome manifeste, a căutat să identifice modul în care producția sociologică românească s-a ocupat de aceste probleme, bazându-se pe o cercetare a dezvoltării sociologiei românești.

Marilena Lunca (*O abordare comunicațională în studiul modelelor culturale*) a pus în evidență importanța comunicabilității pentru analiza modelelor culturale, datorită avantajelor ce le oferă formalizării, sublinierii interacțiunilor și activității interdisciplinare.

Dumitru Sandu (*Capacitatea de predicție a unor indicatori social-economici pentru comportamentul de migrație*), considerând că o serie de indicatori social-economici (predicția reducerii numărului de țărani, nivelul veniturilor din C.A.P., accesibilitatea urbană a localităților rurale, sint utili la nivel macro-social dar nu și la nivel „micro”, a evaluat

necesitatea elaborării unui aparat metodologic adecvat prin considerarea mai multor variabile sociale.

Dumitru Bazac (*Orientări și atitudini față de prezent și viitor ale tineretului din R. S. România*) a evidențiat în comunicarea sa, raporturile dintre orientările individuale și sociale existente în idealul de viață al tinerilor, în calitatea sa de etalon al conștiinței și de model care potențează actul de integrare în viața socială a tinerei generații.

Stimulând interesul participanților care au intervenit concret cu propuneri și soluții, dezbaterile organizate de către Academia de Științe Sociale și Politice a constituit un prilej adecvat de încheiere a unei concepții unitare în legătură cu contribuția românească la Congresul mondial de sociologie ca și o bază de discuții favorabilă definitivării comunicărilor autorilor din țara noastră, pentru creșterea tinutei și valorii lor științifice.

Fundamentarea relațiilor sociale pe baza principiilor eticii și echității socialiste—sesiune științifică,

Miercurea Ciuc, 1978

În zilele de 29–30 mai a.e. s-a desfășurat în localitatea Miercurea Ciuc (județul Harghita) o sesiune științifică consacrată problemelor actuale și de perspectivă ale fundamentării relațiilor sociale pe baza principiilor eticii și echității socialiste, ale activității de educație în domeniul edificării unui sistem de relații bazat pe normele de muncă și de viață comuniste. Organizată de către Comitetul Județean Harghita al P.C.R., Academia de Științe Sociale și Politice și Universitatea București, cu participarea Centrului de cercetări sociologice, sesiunea a beneficiat de o largă adeziune, întrunind în cele două zile de dezbateri o serie de cadre cu muncă politică de răspundere în aparatul de partid și de stat, cercetători, cadre didactice, ziaristi, alte categorii de oameni ai muncii investiți cu responsabilități în activitatea de propagandă politico-ideologică și cultural-educativă. Au fost susținute peste 30 de comunicări din care aproape jumătate au aparținut cadrelor din activul local de partid și de stat, preocupate în mare măsură de a face cunoscute diferitele activități organizate în unită-

țile economice și social-culturale în legătură cu așezarea relațiilor sociale pe noi baze etice, profund umaniste. Lucrările sesiunii, desfășurate inițial în plen și apoi în cadrul a două secțiuni, au abordat o tematică amplă, diversificată, evidențiind preocuparea convergentă a cercetătorilor și a cadrelor cu muncă de răspundere de a-și uni eforturile în direcția întăririi raporturilor dintre acțiunea socială și investigația sociologică, pentru a clarifica aspectele teoretice și a fundamenta în mod practic problemele legate de munca în domeniul optimizării acțiunii morale, a înțelegerii ei ca un factor activ și dinamic al construirii societății socialiste multilateral dezvoltate în țara noastră.

În deschiderea lucrărilor, a luat cuvântul Ludovic Fazekas, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim secretar al Comitetului județean Harghita al P.C.R., care, calificând tematica dezbătută de sesiune ca o problemă fundamentală interesind, deopotrivă, teoria și practica social-politică, a evidențiat necesitatea muncii educative a maselor pentru per-

fecționarea societății, a relațiilor sociale, pentru creșterea responsabilității fiecăruia în edificarea unui sistem nou al raporturilor dintre oameni. Subliniind necesitatea unei legături organice între sarcinile economice și cele cu caracter educativ și prezentînd, în acest sens, realizările din județ ca și experiența organelor locale în domeniul activității de propagandă, vorbitorul a pus în evidență preocupările statornice ale partidului și statului nostru în legătură cu promovarea principiilor și normelor eticii și echității socialiste, cu facilitarea accesului la cultură și educație a tuturor oamenilor muncii indiferent de naționalitate, cu generalizarea normelor moralei socialiste și comuniste în rîndul membrilor societății. Anticipînd asupra capacității științifice a sesiunii de a da un răspuns temeinic fundamentat, problemelor actuale și de perspectivă ale eticii socialiste, primul secretar al Comitetului județean a relevat necesitatea unei abordări specifice, de la caz la caz, a unor asemenea probleme, considerînd că munca cu oamenii nu se poate face în mod global și nediferențiat.

În cadrul ședinței plenare au mai luat cuvîntul o serie de participanți: prof. dr. Ion Drăgan, director al Centrului de sociologie din București, a abordat în comunicarea sa, *Factori și condiții ale eficienței propagandei în societatea noastră*, necesitățile și posibilitățile evaluării activității de propagandă în domeniul politico-educativ, în sensul creșterii eficienței ei, a caracterului ei militant, pentru a se putea crea, în acest sens, toate condițiile pentru afirmarea rolului conștiinței în viața socială și pentru sporirea capacității ei de transformare a societății. A face o propagandă științifică fundamentată — a arătat autorul — înseamnă a aborda conceptul de eficiență dintr-un punct de vedere praxiologic și a avea în vedere controlul efectelor ei, atît cele tactice (de termen scurt) cît și cele cu caracter strategic (de termen lung), cu atît mai mult cu cît problema eficienței propagandei nu vizează numai o latură sau alta a societății, ci întregul ei ansamblu global, omul în multilateralitatea sa. De aceea, activitatea de propagandă nu se poate reduce la latura informațional-cognitivă ci trebuie să aibă în vedere prioritar latura practică, formativă, pentru a trece de la principii la acțiune, pentru a fonda, în acest fel, credibilitatea și autenticitatea mesajelor propagandistice.

Alexandru Szekeres, secretar al Comitetului județean Harghita al P.C.R., a prezentat în comunicarea sa, *Rolul acțiunii moralei comuniste în edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate*, concluziile unei cercetări organizate de către organele locale ale județului, cu sprijinul cercetătorilor din Bucu-

rești, în cadrul căreia s-a încercat, cu ajutorul mai multor indicatori, măsurarea laturilor conștiinței morale. Subliniind faptul că morala socialistă nu înseamnă supunerea mecanică față de societate, ci e morala omului liber, izvorînd din înțelegerea necesităților sociale, autorul a arătat, totodată, că principalul criteriu de judecată a moralității este practica socială, corelația între necesitatea socială și motivația subiectivă impunîndu-se cu necesitate.

Ștefan Costea, secretar științific la A.S.S.P., a prezentat comunicarea *Integrarea cercetărilor sociale complexe cu practica socială și politică*, în care subliniind legătura necesară între dezvoltarea integrată și multilaterală a societății noastre și dezvoltarea activității științifice, a relevat importanța realizării unor studii zonale cu colaborarea activului din învățămînt și producție. Asemenea cercetări trebuie bazate pe principii ca: abordare interdisciplinară, utilizarea unui set complex de metode, stabilirea zonei ca parte integrantă a unui tot etc. Plecînd de la o experiență concretă — o cercetare realizată la solicitarea unui organ de partid — vorbitorul s-a referit pe larg la actualitatea unui asemenea tip de investigație.

Prof. dr. Pop Teodor, rector al Institutului de învățămînt superior — Oradea și conf. dr. E. Deliman de la același institut, au abordat în comunicarea lor, *Gradul de conștientizare a principiilor eticii și echității socialiste la nivelul colectivului de muncă*, aspecte ale elaborării unui sistem de măsurare ce permite unui colectiv educațional identificarea și remedierea carențelor. Plecînd de la considerarea raporturilor interumane în procesul de producție, pe baza unor investigații concrete, autorii au arătat că morala comunistă e o forță motrice a societății și au indicat, în acest sens, rolul organizațiilor de partid, tineret și sindicat în modelarea conștiinței etice.

Marin Vladimir, director al Centrului de cercetări pentru problemele tineretului, a analizat în comunicarea, *Profilul moral-politic al tineretului*, diferitele aspecte ale educării tineretului de către partid, caracteristicile morale noi ale tinerei generații, sarcinile sale prioritare în raport cu edificarea multilaterală a țării. Prezentînd experiența Centrului de tineret în legătură cu cercetările desfășurate pentru surprinderea profilului moral-politic al tinerei generații, autorul a calificat conceptul de profil moral-politic ca fiind de esență sintetic-integrativă, putînd evidenția idealul de viață și modelul axiologic care-l orientează pe tineri în societatea noastră.

În continuare, dezbaterile au avut loc în cadrul a două secții: în secția I-a, participanții s-au referit, pe rînd, la problemele

privind actualitatea politico-educativă în scopul edificării unui nou ansamblu de relații sociale, munca cu masele în domeniul activității de propagandă, aspectele eticii și legalității socialiste, raporturile între conștiință, cultură și normele de muncă și de viață, educația prin muncă și pentru muncă. Au luat cuvîntul: Ion Oprea, șeful secției propagandă a Comitetului județean Harghita al P.C.R. care în comunicarea *Formarea concepției materialist-științifice a oamenilor muncii, componentă esențială a educației morale*, a abordat aspecte privind activitatea de educație socialistă în legătură cu însușirea unor atitudini și convingeri înaintate despre lume și viață.

Elisabeta Bédő, secretar al Comitetului P.C.R. al întreprinderii de confecții Odorheiu Secuiesc a prezentat comunicarea *Dezvoltarea și adîncirea democratismului muncitoresc — forță stimulatorie în creșterea responsabilității și spiritului de inițiativă al oamenilor muncii*, în care s-a referit la aspecte concrete ale activității din întreprindere, la participarea oamenilor muncii la decizie, la profunzimea și amploarea democratismului socialist ca forță stimulatorie și mobilizatoare.

Ion Pietraru, lector la Institutul Politehnic București a considerat în comunicarea sa, *Un imperativ al trecerii la o nouă calitate — perfecționarea muncii și a educației, necesitatea unui salt calitativ în activitatea de educare a conștiinței socialiste*, în legătură directă cu schimbările din planul existenței materiale, cu procesul revoluționar de transformare a societății, cu necesitatea acordării unui rol nou valențelor muncii și educației.

Dan Banciu, cercetător la Centrul de cercetări sociologice, referindu-se la *Factorii sociali ai respectării legalității socialiste* a făcut o analiză a cauzelor și condițiilor care generează apariția unor comportamente deviante, accentuînd asupra creșterii rolului instituțiilor sociale, a controlului social și al opiniei publice în prevenirea și diminuarea abaterilor și încălcărilor de la normele eticii și echității socialiste.

Traian Popa, secretar al Comitetului P.C.R. al întreprinderii miniere Bălan, a analizat *Activitatea ideologic-educativă desfășurată de către Comitetul de partid al întreprinderii miniere Bălan în vederea dezvoltării concepției științifice a maselor*, relevînd experiența organizației P.C.R. în legătură cu învățămîntul politico-ideologic, cu pregătirea propagandiștilor și cu ridicarea calificării profesionale și evitarea tendințelor de fluctuație a personalului. Anton Bezze, președinte al Consiliului județean Harghita de cultură și educație socialistă a subliniat *Rolul culturii în educația socialistă a maselor*, prezentînd

corelațiile între dezvoltarea economică și cea culturală, strategia muncii de educație culturală, ca și realizările din domeniul creației culturale de la nivelul județului. Septimiu Chelcea, conferențiar la Academia „Ștefan Gheorghiu”, s-a referit la *Însușirea normelor și valorilor în procesul socializării*, abordînd nivelele de socializare (societale, națională, politică etc.), specificitatea procesului prin care indivizii se integrează în societate și rolul diferitelor organizații sociale în acest proces. Dr. Ana Katz, conferențiar la Institutul Politehnic București, în comunicarea *Corelația dintre economie, politică și juridic în normele profesionale*, a plecat de la necesitatea unor observații care pot fi supuse unei verificări interdisciplinare, pentru a releva formele specifice, uneori inegale de dezvoltare a formelor conștiinței sociale (economice, juridice, morale, politice) ca și relativa lor autonomie. Subliniînd ideea formării unei conștiințe integratoare, A. Katz a analizat diferitele aspecte ale moralei profesionale. Oscar Hoffman, cercetător principal la Centrul de cercetări sociologice, în *Interacțiunea dintre practica morală și construirea societății socialiste multilateral dezvoltate*, a abordat dimensiunile conștiinței morale în legătură cu calitatea vieții, cu normele și valorile unui comportament social subordonat idealurilor societății noastre, cu ideea fundamentării conștiinței socialiste pe baza criteriului practicii morale. Ion Glodeanu, cercetător la Centrul de cercetări sociologice, s-a ocupat de unele *Aspecte etice ale participării la conducere* referindu-se la rolul Adunării generale a oamenilor muncii în validarea științifică a procesului de decizie ca și la modalitățile și criteriile de alegere a reprezentanților oamenilor muncii. Gheorghe Constandache, asist. univ. la Institutul Politehnic București, în comunicarea *Promovarea principiilor eticii și echității socialiste — obiectivul major al activității de predare a filozofiei*, a indicat rolul pregătirii filozofice în sistemul de învățămînt pentru formarea unei gândiri dialectice, înaintate, în spiritul respectării normelor moralei socialiste și comuniste, cu ajutorul căreia tinerii pot să se integreze activ exigențelor societății noastre. Emilian Goldstein, cercetător principal la Institutul de cercetări și modernizări tehnologice, prezentînd diferitele *Aspecte etice ale armonizării intereselor profesionale cu cele obștești*, a pus în evidență criteriile și compatibilitățile între individual și social în sistemul de interese, considerînd necesitatea promovării unor principii de echitate în raporturile dintre societate, diferitele grupe socio-profesionale și membrii lor. Doina Dragomirescu, cercetător la Centrul de cercetări sociologice a analizat în comunicarea *Aspecte ale calității morale în*

relațiile interfamiliare, probleme privind normele de conviețuire între membrii cuplului familial, subliniind, în acest sens, principiile promovate de societatea noastră pentru întărirea coeziunii unității familiale, pentru sporirea climatului său moral-afectiv.

În cadrul secțiunii I au mai luat cuvîntul Andrei Gergely, membru în Biroul executiv al Consiliului județean Harghita al sindicatelor (*Rolul colectivului de oameni ai muncii în educația moral-celăfenească a maselor*), Petre Gherca, secretar adjunct al Centrului orașenesc Cristuru Secuiesc al P.C.R. (*Formarea unei înalte conștiințe civice — sarcină importantă a muncii politico-educative*) și Emeric Paszka, secretar al Comitetului județean Harghita al P.C.R. (*Educația prin muncă și pentru muncă a tineretului — cerință esențială a moralei comuniste*), care au evidențiat aspecte concrete și de principiu din activitatea de promovare a normelor eticii și echității socialiste de la nivelul județului.

În cadrul secțiunii a II-a au luat cuvîntul: Adalbert Májai, director al Cabinetului județean pentru activitatea ideologică (*Promovarea egalității în drepturi a tuturor oamenilor muncii fără deosebire de naționalitate — confirmare în fapt a eticii și echității socialiste*), Zoltán Molnár, secretar al Comitetului municipal Odorheiu Secuiesc al P.C.R. (*Repartizarea rațională a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării — expresia deplină afirmării în practică a principiilor echității*), Eugen Hirișcău, secretar adjunct al Comitetului orașenesc Toplița al P.C.R. (*Adunarea generală a organizațiilor de partid — cadru prielnic pentru promovarea și traducerea în viață a principiilor și normelor eticii și echității socialiste*), Irma Hegedűs, secretar al Comitetului orașenesc Miercurea Ciuc al P.C.R. (*Învățămîntul politico-ideologic — cadru prielnic pentru promovarea și traducerea în viață a principiilor și normelor eticii și echității socialiste*), Alexandru Oros, secretar adjunct al Comitetului P.C.R. al Întreprinderii de tractoare Miercurea Ciuc (*Formarea unei înalte conștiințe profesionale — obiectiv esențial al muncii de educație socialistă desfășurată de organizațiile de partid din Întreprinderea de tractoare Miercurea Ciuc*), ing. Gh. Bălan și ing. Mario Duma, de la Institutul de cercetări și modernizări energetice (*Etica organizării în cercetarea științifică*), care au abordat în comunicările lor problemele activității de propagandă, de modelare a unui comportament moral, în consens cu normele și valorile societății noastre, de edificare a unei conștiințe etice și profesionale, corespunzătoare, de generalizare a unor trăsături morale în rîndul oamenilor muncii din diferite unități social-economice.

O serie de comunicări au reunit rezultatele unor studii și cercetări desfășurate de către cercetătorii Centrului de cercetări sociologice din București: Camelia Zlate (*Munca politico-ideologică ca factor al educației morale-politice a maselor*) care, ocupîndu-se de învățămîntul politico-ideologic ca formă de bază a educației politice a maselor, a evidențiat rezultatele unei cercetări ce viza căile de creștere a eficienței muncii politico-ideologice ca și modalitățile de operaționalizare a conceptului de eficiență; Constantin Cuciuc (*Perfecționarea comportamentului etic prin propagandă*) care a relevat posibilitățile și necesitățile influențării comportamentului social-politic prin intermediul propagandei, schițînd caracteristicile, formele și dificultățile unei asemenea activități și tipurile de comportament circumscrise acestora; Dumitru Cristea (*Climatul psiho-social și influența sa asupra echității relațiilor interpersonale din cadrul întreprinderii*) care a relevat mecanismul prin care caracterul echitabil sau neechitabil al raporturilor dintre membrii unor grupuri poate influența climatul psiho-social și eficiența activității și a schițat o metodologie de analiză a disfuncțiilor acestui climat; Andrei Popescu (*Dimensiuni etice ale socializării*) care evidențind rolul socializării și al învățării sociale, a considerat principalele modele de comportament moral și a subliniat că societatea noastră beneficiază de un cod moral explicit. Florica Vasiliu, cercetător la Centrul de științe sociale Sibiu, s-a ocupat, în comunicarea sa, *Participarea socială și promovarea noilor relații sociale*, de sensurile și dimensiunile participării, începînd cu atitudinea activă și finalizînd cu acțiunea efectivă, considerînd, totodată, specificul acțiunilor circumscrise diferitelor tipuri de participări (spontană, voluntară, obligatorie).

Elena Pislaru, Ioji Bonis (Institutul Politehnic București) în comunicarea *O abordare logică — lingvistică a eticii și echității socialiste*, au indicat posibilitățile de interpretare logico-lingvistică a normelor cu ajutorul funcțiilor logice și au oferit, în acest sens, exemplul unei investigații desfășurate asupra Codului normelor eticii și echității socialiste.

Colectivul redacțional al revistei „Viitorul social” (Ioana Boja, Maria Stanciu, Sorin M. Rădulescu) au prezentat comunicarea *Rolul presei în fundamentarea etică a relațiilor sociale* în care s-au referit, pe larg, la calitatea muncii ziaristului în domeniul muncii de propagandă, la aspectele formării și informării opiniei publice pentru generalizarea și aplicarea în practică a normelor de viață și de muncă comuniste, în scopul edificării unei prese caracterizate prin spirit partinic, atitudine critic-combativă și mobilizatoare.

Finalizându-se într-o manieră operațională de lucru, care a mobilizat pe participanți în direcția unui fructuos schimb de idei, de rezultate și experiențe în domeniul activității de fundamentare a relațiilor sociale pe baza Codului normelor și principiilor eticii și echității socialiste, sesiunea științifică organi-

zată la Miercurea Ciuc a constituit o modalitate ilustrativă pentru integrarea eforturilor diferitelor categorii de specialiști din domeniul învățămîntului, cercetării și producției, care contribuie activ la formarea atitudinilor și convingerilor etice, caracteristice membrilor societății noastre.

Propagandă, acțiune, educație, eficiență — sesiune științifică — Iași, 1978

Pe data de 20 mai 1978 s-a organizat la Iași de către Comitetul județean Iași al P.C.R. — secția de propagandă și Universitatea „Al. I. Cuza” — Iași, o sesiune științifică dedicată aspectelor teoretice și problemelor practice ale activității de propagandă politico-ideologică și cultural-educativă.

Beneficiind de o largă participare din partea organelor locale de partid și de stat, a unor cadre didactice și cercetători din Iași și din alte centre universitare și de cercetare din țară, sesiunea a evidențiat preocuparea diferitelor categorii de specialiști pentru sporirea eficienței muncii educative și propagandistice, în scopul promovării unor noi principii, criterii și metode de acțiune, pentru evaluarea unor aspecte practice în strategia modelării diferitelor forme ale conștiinței socialiste.

Dezbaterile s-au avut loc în cadrul unei sesiuni plenare circumscrise temei generale a sesiunii — *Propagandă — acțiune — educație — eficiență* și a continuat de-a lungul a 3 secțiuni: Secțiunea I — *Concept, conținut, dimensiuni și modele ale propagandei, ale activității politico-ideologice*; Secțiunea a II-a — *Propaganda ca acțiune; metode, procedee și căi de îndeplinire a propagandei politice*; Secțiunea a III-a — *Propagandistul — agent principal și activ al propagandei. Personalitatea propagandistului*.

În deschiderea sesiunii au luat cuvîntul tov. Ion Iliescu, membru supleant al Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului județean Iași al P.C.R. care, salutînd inițiativa organizării unei asemenea acțiuni s-a referit la problemele concrete ale propagandei politice de la nivelul județului.

În *ședința plenară* au fost abordate, pe rînd, următoarele probleme: specificul propagandei ca acțiune socială (C. Chelaru, secretar al Comitetului județean Iași al P.C.R. și E. Bujor, directorul Cabinetului județean pentru activitatea ideologică și politico-educativă Iași), condiționări ale raporturilor dintre propagandiști și cursanți în cadrul învățămîntului politico-ideologic (C. Toma, secretar al Comitetului județean Bacău al P.C.R. și V. Ciobăniță, director al Cabinetului județean Bacău pentru activitatea ideologică și politico-educativă), necesitatea actualizării dezbaterilor învățămîntului de partid (P. Florea, secretar al Comitetului municipal Iași al P.C.R. și C. Cora, vicepresedinte al Consiliului de educație politică și cultură socialistă), factorii creșterii eficienței muncii de propagandă cu tineretul (Marin Vladimir, director al Centrului de cercetări pentru problemele tineretului — București), exigențele unei organizări științifice în activitatea de propagandă (S. Chelcea, conf. univ. dr. Acad. „Ștefan Gheorghiu”), natura și rolul autorității educatorului și propagandistului (V. C. Ciocrlan, prof. univ. dr. Conservatorul „G. Enescu” — Iași).

Dintre cele mai semnificative aspecte abordate în comunicările din *secțiunea I* se pot releva: factorii de rezistență la schimbare în comportamentul social al adulților (A. Tucicov Bogdan — București), funcții ale faptului concret în munca de propagandă (V. Miftode — Iași), premise psihologice ale dezbaterii colective în cadrul învățămîntului ideologic (I. Radu — Cluj-Napoca), dimensiunile conceptului de propagandă politică (Gh. Boureanu — Iași), rolul cercetării științifice pentru pregătirea politico-ideologică a tineretului (E. Cîncă — București), masele

ca subiect colectiv al educației (I. Humă — Iași), propaganda politică ca scop și ca mijloc (I. Bonis — București), coordonate ale eticii și echității socialiste în propaganda și educația comunistă (I. Grigoraș, M. Seserman — Iași), exigențele muncii de propagandă în condițiile educației permanente (D. Pichiu, G. Botis, N. Bobică — Iași), rolul atitudinii, opiniei și conduitei pentru activitatea de propagandă (P. Iluț — Cluj-Napoca), problemele perfecționării conducerii învățământului politico-ideologic (M. Hodorogea — Neamț), raporturile dintre învățământul de partid și procesul instructiv-educativ (E. Hurjui, R. Vosniuc — Iași), implicațiile psiho-sociale ale activității de propagandă (D. Tigău — Iași).

În cadrul secțiunii a II-a s-a circumscrisă dezbaterii aspectelor metodice și metodologice ale activității de propagandă, au fost abordate, în mod prioritar, următoarele teme: organizarea și metodică propagandei (S. Cernichevici — Iași), dezbateri ca metodă de lucru cu adulții (D. Salade — Cluj-Napoca), tradiție și inovație în propagandă prin lecții (M. Sărmășanu — Iași), retorica și hermeneutica în munca politico-ideologică (I. Sirbu — Iași), probleme ale propagandei vizuale (P. Mureșan, A. Antal — București), metode active în munca politică (V. Canteș — Bacău), raporturile propagandist — cursant (F. Bejenaru, V. Ichim, E. Hurjui — Iași), rolul doctrinelor politice pentru munca de propagandă (A. Carpișchi — Iași), informarea politică în cadrul organizațiilor U.T.C. (A. Seluschi — Brăila), educația materialist-științifică (D. Alexoale — Iași), particularități ale adulților în propagandă (T. Malanca — Iași), propagandă în domeniul politicii externe (V. Popovici, A. Birleanu — Iași), importanța dezbaterii în învățământul politico-ideologic (P. Florea, R. Baci — Iași).

Dezbatând problemele principale ale pregătirii și formării propagandistului, rolul acestuia în cadrul învățământului politico-ideologic, secțiunea a III-a s-a axat asupra următoarelor aspecte mai importante: personalitatea, stilul de comportament și eficiența activităților propagandistului (S. Teodorescu — Iași; A. Neculau — Iași; N. Neagoe — Vaslui; M. Seserman — Iași); calități profesionale și etice ale propagandistului în calitate de educator, militant și om de acțiune (I. Ianoș, P. Rusu, V. Ignat, M. Urulescu — Iași; G. Bernic — Iași; G. Mihai — Iași; C. Ceacoschi — Iași); raportarea la actualitate a propagandistului (M. Buiuc — Pașcani); perfecționarea relațiilor dintre propagandist

și auditoriu (E. Nazarov — Botoșani; I. Lupu — Vaslui); rolul cadrelor didactice în învățământul politico-ideologic (V. Lăscuș — Cluj-Napoca); eficacitatea educativă a metodologiei propagandei în învățământul politico-ideologic (C. Morariu — Iași).

Ultima secție (a IV-a), orientată în mod deosebit către dezbateri factorilor și criteriilor de evaluare a eficienței propagandei, a evidențiat semnificația următoarelor probleme: militantismul ca o condiție a eficienței propagandei în domeniul filozofiei (P. Dumitrescu — Iași), optimizarea învățământului de partid (C. Zlate — București); forme și criterii de evaluare a eficienței și eficacității activității de educație și de propagandă (V. C. Ciocrlan — Iași; E. Bujor, D. Tompea — Iași; I. Grigoraș, S. Dumitrașcu — Iași; D. Pichiu, Gh. Botis, N. Bobică — Iași), rolul grupului social în formarea personalității (I. Holban — Iași); căi de creștere a eficienței activității de propagandă (I. Bonis — București; C. Marinescu, N. Stratone — Iași; V. Ichim, F. Bejenaru — Iași; Gh. Rus — Iași); aspecte concrete ale acțiunilor de propagandă în întreprinderile industriale (P. Rusu — Bacău); probleme psihologice ale restructurării unor sisteme de valori cu implicații politico-ideologice (C. Logofitu — Iași); responsabilitatea cursanților în sistemul învățământului politico-ideologic (G. Predoița, A. Birleanu — Iași).

Antrenind pe participanți în direcția abordării unor probleme generale și specifice ale pregătirii, organizării și conducerii activității de propagandă politico-ideologică, în scopul identificării și evaluării celor mai adecvate modalități de creștere a eficienței ei informative și formative și a adecvării unor modele metodologice și metodice cu rol stimulator, sesiunea științifică organizată la Iași a prilejuit o bază largă de discuții, schimb de idei și de experiențe, propuneri și soluții, validând capacitățile și resursele științifice de elaborare — la nivelul diferitelor palele organizaționale — a unor forme propagandiste rigurose întemeiate, atractive și cu rol stimulator pentru cursanți.

În acest sens, experiența sesiunii, dincolo de caracterul său, eminent teoretic, a demonstrat necesitatea practică a perfecționării în continuare a formelor, metodelor și tehnicilor învățământului și activității politico-ideologice și cultural-educative, creșterea rolului său mobilizator în ampla acțiune de edificare a societății socialiste multilaterale dezvoltate.

Laboratorul de științe sociale — Bacău

În cursul lunii martie 1978, la Bacău a luat ființă laboratorul interdisciplinar de cercetări în domeniul științelor sociale. Aceasta se înscrie ca o acțiune în lumina măsurilor stabilite de conducerea partidului nostru privind integrarea organică a învățământului cu cercetarea și practica socială politică, așezarea tuturor actelor de decizie și conducere pe temeiuri științifice. „În fața celor care lucrează în domeniul propagandei, al muncii ideologice și al științelor sociale — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul educației politice și al culturii socialiste — stau probleme teoretice de mare actualitate, care cer o abordare științifică, temeinic documentată, în lumina concepției noastre revoluționare, în scopul desprinderii unor concluzii de eficiență practică pentru accelerarea progresului multilateral al societății noastre”.

Laboratorul a fost creat pe lângă și sub conducerea directă a Comitetului județean al P.C.R. Membri ai laboratorului sint activiști ai Comitetului județean de partid și comitetelor municipale, orașenești și comunale, activiști de stat, cadre didactice ale Școlii interjudețene de partid, Institutului de învățământ superior, sociologi, economiști, psihologi, juriști, istorici, care își desfășoară activitatea în cadrul diferitelor instituții și întreprinderi din județ. Colectivele încheiate care au preocupări în domeniul științelor sociale cum ar fi Laboratorul de sociologie din cadrul Institutului de învățământ superior din Bacău, Filiala din Bacău a Centrului de cercetări pentru problemele tineretului, Școala Interjudețeană de Partid Bacău, științează ca membri colectivi ai laboratorului de cercetări în domeniul științelor sociale.

Scopul creării unui asemenea laborator este acela de a coordona unitar, orienta și ancora activitatea de cercetare în domeniul științelor sociale din județ spre studierea și soluționarea problemelor actuale și de perspectivă ce stau în fața sistemului conducerii politice la nivel județean. Programul de activități în perspectiva anilor 1979 — 1980 orientează activitatea de cercetare spre teme prioritare ce privesc: *utilizarea rațională a forței de muncă din județ; sistematizarea și urbanizarea localităților rurale; perfecționarea mecanismului localităților rurale; perfecționarea mecanismului economico-financiar; eficiența introducerii ca indicatori de bază a producției nete și a producției fizice în planificarea și aprecierea activității economice a întreprinderilor; participarea oamenilor muncii la beneficii; organizarea științifică a producției și a muncii*

în unitățile economice; creșterea eficienței economice a cooperativelor agricole din județ; perfecționarea conducerii politice și planificării în profil teritorial; stilul de muncă al organelor de partid și de stat; autoconducerea și auto-gestiunea muncitorească; rolul propagandei politice în formarea convingerilor comuniste; cunoașterea și respectarea legilor; integrarea socio-profesională a tineretului; participarea femeilor din județ la actul conducerii; organizarea timpului liber al oamenilor muncii din județ în condițiile reducerii săptămânii de lucru etc.

Un prim obiectiv al laboratorului nostru este cunoașterea forțelor de cercetare din județ, informarea reciprocă a cercetătorilor asupra preocupărilor pe care le au, canalizarea eforturilor lor spre abordarea și cercetarea problemelor cu care se confruntă organele de partid și de stat, organizațiile de masă și obștești, unitățile economice, instituțiile de cultură și învățământ din județ și formularea unor variante de decizie pentru soluționarea acestor probleme. Pentru acest an ne-am propus în programul nostru de activități continuarea cercetărilor deja declanșate de către diferite colective de cercetare; organizarea unor întâlniri periodice în care să se facă cunoscute anumite rezultate și concluzii parțiale sau finale reșite din cercetările întreprinse, dezbateră și definitivarea unor instrumente utilizate în cercetare; întâlniri cu membrii secretariatului Comitetului județean de partid care informează pe participanți cu preocupările actuale și de perspectivă ale comitetului județean de partid în diferite domenii de activitate economică, politică, socială, culturală, de învățământ etc. Ne-am propus de asemenea, să organizăm întâlniri cu diferiți oameni de știință, cadre didactice din învățământul superior, care să ne împărtășească din experiența lor în munca de cercetare științifică a problemelor sociale, să țină anumite expuneri pe probleme noi actuale și de perspectivă în teoria și metodologia cercetării în științele sociale.

Periodic vom organiza sesiuni de comunicări și referate privind eficiența cercetărilor desfășurate. Fiecare cercetare întreprinsă va fi finalizată prin formularea de soluții concrete în mai multe variante ce vor fi înaintate în termenul stabilit factorilor de conducere care urmează a adopta deciziile corespunzătoare pentru soluționarea problemelor analizate.

Pe măsură ce vom acumula mai multă experiență în cercetarea interdisciplinară

intentionăm să extindem aria de investigație a fenomenelor economice și social politice la anumite zone sociologice colaborând cu forțele de cercetare și din județele limitrofe.

Laboratorul județean de cercetare în domeniul științelor sociale va participa activ și efectiv la cercetările cu caracter național ce se vor desfășura și pe raza județului nostru.

Conducerea operativă și organizarea activității laboratorului este asigurată de un colectiv restrins alcătuit din reprezentanți ai principalelor instituții ce compun laboratorul.

G. Toma
Secretar al Comitetului
Județean Bacău al P.C.R.